

pridu. Za to odpoved ne veljajo določbe o varstvu najemnikov.“

Ne da se torej nič opraviti zoper osebe:

1. ki imajo domovinsko pravico v občini; to je umljivo, ker je domovinstvo stvar vseh pravnih odnošajev vsake osebe.

2. ki imajo domovinstvo po § 10 dom. zak., ako nimajo v Ptuju nobene javne ali take zasebne službe, ki služi javnemu pridru.

Ta zadnja določba je edina, ki se lahko nekaj ekstenzivno tolmači.

S tem je pravna podlaga za delovanje komisije izčrpana. Kakor vidimo, je uspešno delovanje komisije torej precej omejeno in se koncentrira praktično edino-le 1. na razvidnost stanovanj ali stanovanjskih delov, ki se pravno lahko dajo zaseči. 2. na izvršitev zasege same. Pač pa lahko komisija z dosledno razvidnostjo vseh stanovanj ter hitrim poslovanjem in taktim posredovanjem lahko veliko pripomore do olajšave stanovanjske bede. Posebno bi se moral tudi uveljavljati princip, da se uvažujejo stanovanjske zahtevke po času njih prijave. Pri vsem tem pa moramo končno imeti pred očmi, da je velika pomanjkljivost vladne odredbe, da ji manjka jasna izvršilna moč, ker niti določeno ni, kdo je za izvršitev pristojen. Prestopke teh „ukrepov“ lahko politična oblast kaznuje z globo ali zaporom, kdo pa prisilno izselitev naj izvrši, ni nikjer rečeno!

Težišče vsega postopanja pa končno ni stanovanjska mestna komisija, ampak osrednja inštanca v Ljubljani, poverjenišvo za socialno skrb. Ako ta predlogov komisije ne uvažuje in njenih sklepov ne odobruje, je seveda uspešno delovanje komisije nemogoče. V posameznem za sedaj ni drugega sveta, kakor da vsak prizadeti sam nadzoruje postopanje ter izposluje končno rešitev.

Sestava državnega stanovanjskega urada po naredbi 747 ter naredba 166 glede odpovedi stanovanj milijonarjev ter njih uslužbenecv zaključujeta dosihdobne korake vlade za rešitev stanovanjske bede.

Izgledi za bodočnost so potemtakem brezupni. Jasno je, da stanovanjska beda še nikakor ni dosegla vrhunca in da se po dosedanem načinu stanovanjsko vprašanje ne da rešiti.

To vprašanje se na eni strani da rešiti le po centralni zakonodaji. En korak k temu je najnovejša naredba št. 291/21, ki določa v pospešitev gradbe novih stanovanj različne financijelne olajšave. Na drugi strani pa je brezdvomno, da je stanovanjsko vprašanje le del našega gospodarskega stališča in da bo samo obsebi rešeno s trenutkom, ko bo tudi naše narodno gospodarstvo preživelo svetovno gospodarsko krizo ter stopilo na trdna tla urejenega smotrenega gospodarstva. Po zadnjih dogodkih pa smo res napram takim upom pesimistični . . .

Na omenjenem shodu javnih nameščencev se ji omenilo tudi vprašanje zvišanja najemnin. S tem vprašanjem stanovanjska komisija nima prav nič opraviti, ker je v to rešitev poklican mestni najemni urad, na katerega se lahko vsaka stranka obrne in ki potem končno brez nadaljne pritožbe reši dopustnost zvišanja najemnine. To le mimogrede, ker se je tudi v tem oziru videla potreba javnega pojasnila. Dr. A. St.

DELO.

Vzemimo dva kmeta, prvi je bogat, drugi se je bil zadolžil v dolgi pravdi. Bogati misli, čemu bi delal, saj imam vsega dovolj, obubožani pa pravi, hočem, da se izkopljem iz dolgov ter ddla od ranega jutra do poznege večera. V 99 izmed 100 slučajev bo prva kmetija prej ali slej propadla, druga pa si bo kmalu zopet opomogla.

Ta enostavni primer nam kaže važnost in neobhodno potrebo dela. A pri nas se žal to še ne pojmuje. Morda se nam godi pre-dobro, kakor prvemu kmetu? Drugemu kmetu pa lahko primerjamo Nemčijo, ki jo tlači senžermenski križ in ki dela, dela in zopet

dela. Znan je n. pr. sklep nemških delavskih organizacij, da bodo delavci delali po 1 uro več kakor treba, za državo, za odplačilo državnih dolgov. . . Pri nas pa vse beži od dela, od prostega delavca do marsikakega poslanca.

Osemurno delo je postalo pri nas zakonito ter je že večinoma vpeljano, v boljševiski Rusiji pa so morali vpeljati 12 urno delo, ker Surno ni moglo proizvajati zadostne množine izdelkov. Tudi pri nas ne more ostati pri Surnem delu, ker pri tem ne bodemo v stanu tekmovali z inozemstvom. Tuje valute padajo, z njim cene inozemskega blaga, s katerim bodemo kmalu preplavljeni, v škodo domače industrije in kar je glavno, v škodo neodvisnosti Jugoslavije od inozemstva. Ravno-tako kakor bi moral propasti naš kmet ob osemurnem delu, tako bo propadla ob Surnem delu tudi naša industrija, dokler ne bo dosegla ene stopnje z inozemsko. In z industrijo pade v konkurenčnem boju tudi delavstvo. Sicer imamo proti premajhni produkciji vsled kratkega delavnega časa tudi protiutež, t. j. visoka uvozna carina, katera se pa ne more poljubno zvišati, če nečemo postati najdražja država. — Poleg vsega tega pa delavstvo vsled pomnoženega prostega časa tudi več potroši, kar jih zopet sili k višjim mezdnim zahtevam. So pa seveda opravila, ki jih človek fizično ne more vršiti čez gotovo mero; ta so pri teh splošnih mislih izvzeta.

Oporekalo se bo, da rabi delavstvo več prostega časa za izobrazbo in za dela v svojem domu itd., da faktično ne dela 8 ur nego po 12 ur in več. Da, nekateri; izkušnja pa uči, da imajo od Surnega delavnika največjo korist gostilnice. Moral se bi torej najti način, kako prisiliti ne samo delavstvo, nego vsakega zdravega posameznika, da ne trati zlatega časa v svojo lastno in splošno državno škodo.

Ta način je našla boljševiska Rusija v delavskih bataljonih in v prisilnem 12 urnem delu. S temi metodami bo pri nas pač malokdo soglašal. Imamo pa tu še drugo sredstvo in to se glasi:

Gospodarska vzgoja našega naroda!

Učiteljstvo in časnikarstvo, v Vaših rokah leži naša bodočnost!

Namesto da se razpravljajo gospodarska vprašanja, se polnijo naši časniki z ostrudnimi demagoškimi osebnimi napadi. V narodu treba vzbuditi zanimanje za narodno in svetovno gospodarstvo in če bodemo začeli gospodarsko misliti, in razumevati gospodarska vprašanja, ne bode več naš cilj „čim manj dela“, nego nasprotno: uvideli bomo potrebo dela, v delu bodemo videli smoter našega življenja, delo nam bo v veselje, v delu bodemo našli uteho, zadoščenje, zadovoljstvo in srečo.

Na naslov naše vlade!

Popravek. Ni res, da je bil ta nemški kulturni zavod (Pettauer Musikverein) vse prej nego torišče za gojenje glasbe in da so se v njem zbirali elementi, ki jih družijo ena ideja, to je skrito sovraštvo do vsega, kar ne diši po nemški krvi in odpor proti naši državi. Resnica je temveč, da je Musikverein, odkar obstoja, do današnjega dne vedno bil izključno torišče za gojenje glasbe in da družijo njegove člane, bodisi te ali one narodnosti, samo ta ideja, da složni poznavajo blago glasbo, da se v njej vežbajo in jo razširijo.

Dalje ni res, da se je v društvu sistematsko gojila najodločnejša iredenta in da so njegovi člani stalno v zvezi z bojnimi društvii v Nemški Avstriji. Resnica je temveč, da se v društvu nikdar ni gojila in nikakor ne goji nobena iredenta in da je Musikverein samo s sličnimi društvii v naši kraljevini zato v zvezi, da si lahko izposoja muzikalije in s sličnimi društvii celega sveta zato, da si pridobi čim bolj razširjeno znanost z vsemi glasbenimi novostmi.

Tudi ni res, da daje društvo povod za vtis, da je zbirališče ogleduhov, ki, na zunaj prijazni, lojalni in dobrodušni, s svojim subverzivnim delom preračunjeno izpodkopajo samostojnost Slovencev. Resnica pa je, da se odkrito za vse briga, kar bi njegove kulturne namene pospešilo in da hoče sam svoj složen obstanek varovati.

Dalje ni res, da bi Nemci bili odklonili kulantno zahtevo, da dobijo Slovenci v društvu primeren vpliv ali zastopstvo v odboru, temveč resnica je, da smo že davno in še enkrat pred kratkim, posebno v razgovoru z zastopniki mestnega sosveta, izjavili, da smo pripravljeni, združiti svojo že 43 let obstoječo in izkušeno glasbeno šolo z „Glasbeno šolo“, ki se je šele v preteklem letu ustanovila, da hočemo dovoliti souporabo naših učil in pridržati predsedniško mesto v šolskem kuratoriju članu slovenske narodnosti, in dalje dejstvo, da je bil namen v občnem zboru dne 2. t. m. tudi Slovence v društveni odbor voliti.

Tudi to ni res, da so se Nemci drznili zabraniti Slovcem vstop v društvo. Pač pa je resnica, da pridržuje odbor, kakor se je to tudi vladnemu komisarju naznanilo, po stari navadi sklepanje o sprejemu takšnih članov, ki so prijaviili svoj pristop šele v tem času, ko se je občni zbor že sklical, novemu odboru.

Dalje ni res, da društveni odbor ni sklepal niti o vsprejemu onih slovenskih članov, ki so bili prijaviili svoj pristop že mesece pred občnim zborom. Res je, da so bili vsi sprejeti, ki so prijaviili svoj pristop pred časom sklicanja občnega zbora.

Ni res, da so se gospodje Nemci torej grdo zlagali. Res je temveč, da so postopali resnično, odkrito, po društvenih pravilih in po starem opravnem redu.

Dalje ni res, da se je društveni predsednik prof. Kasimir na slovensko stavljeno zahtevo opravičil, da govori nemško. Resnica je temveč, da je rekel, žal mu je, da je slovenski govor samo deloma razumel in da ne more slovensko odgovoriti, ker se je svojčas premalo vadil v drugem deželnem jeziku, da bi ga zdaj mogel rabiti v občevanju s slovensko inteligenco.

Ni res, da je Slovcem vrgel v obraz, da jih po pravilih sicer lahko sprejmo (odborniki Musikverein-a), toda, da niso primorani, vsled česar to tudi ne store. Resnica je, da je rekel, po pravilih postane lahko vsakdo član, ki ni omadeževan, o sprejemu pa more samo odbor odločiti. In če bi odbor zdaj tudi sklepal o vsprejemu navzočih, bi to moral storiti tudi o prijavi tistih, ki so se že nekaj dni prej prijaviili kakor navzoči, ki pa iz tega vzroka niso prišli k občnemu zborovanju, ker še niso kot člani sprejeti in ker zaradi tega še nimajo glasovalne pravice. To pa bi bilo vsled kratkega časa nemogoče in proti neprisotnim tudi nepravilno.

Za: Die Vorstehung des Pettauer Musikvereines: Kasimir.

Na naslov naše vlade!

Popravek. Ni res, kar se oponaša tukajšnjemu (nemškemu) Männergesangverein-u pod zgornjim naslovom v številki 32 vašega lista z dne 8. avgusta t. l., da namreč ruje proti državi in vzgaja zaprisežene sovražnike naše domovine. Resnica je temveč, da Männergesangverein sploh nič ne opravlja, kar bi bilo v kateremkoli oziru proti naši državi in da misli vedno najlojalnejše o naši kraljevini. Ni res tudi, da grede Gesangverein-ovci v svojem navdušenju za faliranc Avstrijo tako daleč, da si zakrožijo včasih „O, du mein Österreich.“ Res je temveč, da društveni člani že davno ne pojejo nobene pesmi, ki apostrofira Avstrijo, posebno pa ne od začetka naše kraljevine SHS.

Za Männergesangverein Pettau PERKO.